

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 64.

ANULU XXIII.

Sabiu 1426 Augustu 1875.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Duminica si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei, pre afara la s. r. poste cu bani zat'a prin scrisori francate, adresate cãtra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tra celelalte partii ale Transilvaniei sã pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prinie, si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscrutele se platescu pentru intãi'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Idei conducetorie.

V.

Deca seculii de mai inainte au fostu fatali pentru romani, fia din vin'a evenemintelor, fia din cea a peccatului lasarei nationale, seculii urmatori, XVII si XVIII si o parte din secululu presentu alu XIX au fostu de totu fatali. Caderea nationale a romaniloru pre tota lini'a romana inainta cu acea putere progressiva, cu carea se intempla, dupa cum ne invetia regulele fisice, caderea unui corpu.

La anulu 1453 cadiuse Constantinopolea in manile turciloru si cu acest'a se stersese cea de pre urma umbra de imperatia romana, devenita de multu in manile dinastieloru grecesci. Urmasii acestoru dinastii, cari in tempulu domniei loru nutrea lingusirile escentrice de josu in susu, despotismulu si tirania de josu in josu si rapacitatea si molesia in tote directiunile, devenisse unu balastu molestu pentru societatea de atunci, si de proverbiu pana in dilele nostre. Remasi fara nici o putere, prin desteritatea in lingusiri, au pusu man'a pre biserica patriarcale orientale din imperiulu acum turcescu, si mai tardiu, pre tronurile romane, scapate prin tractatele onorifice ale romaniloru dela Dunarea de josu. Intrigile si tote vietele, cari erau pentru fiii fanarului din Constantinopolea unu elementu de vietia, turbura libertatea cea pastrata cu atatea sacrificie pana si fatia cu absolutismulu episcopiloru din Rom'a; introducu in biserica orientale crestina din imperiulu turcescu despotismulu fanariotu grecescu si in afacerile de statu ale romaniloru dela Dunarea de josu, dupa ce umilescu tierile, cari ii au primitu cu cea mai larga ospitalitate, introducu vietele bisantismulu, estirpandu vitejia, nationalitatea, si in fine instrainandu si limb'a nationale. Spiritulu bisericeii celei liberale si constitutiunale crestine se profaneza si totu asiã asiediamintele tieriloru romane. Prelatii cei inalti in imperiulu turcescu si totu asiã si dnii romaniloru, intre cari numai arare-ori mai vedemu si cate unu romanu, se schimba, parte cu vietia parte cu perderea vietiei, mai in totu anulu, cu deosebire ceea ce privesce pre domni romanii, in cei doi seculi susu citati si chiaru si alu nostru pana la revolutiunea din 1821.

In astfelu de impregiurari romanii din Transilvania de pre acele tempuri nu puteau astepta nici unu spriginu moralu dela fratii loru. Legatur'a canonica bisericesca ca santirea Metropolitaniloru transilvani romanii era numai implinirea unei forme canonice de cãtra Exarchulu patriarchalu.

La calamitatile aceste indirecte ale romaniloru din Transilvania se mai adaugu altele, cari incepu a amenintia si celu de pre urma scutu alu romanismulu, alu unitaticei lui nationali, bisericeii.

Inca din secululu XVI au inceputu in sinulu bisericeii latine din apusu, o revolutiune spirituale, care a luat dimensiuni mari. Jugulu epiloru romani au dusu lucrulu la estemitate. Intunereculu spiritualu, carele redusese religiunea la capriciurile unui omu numitu papa si carele intrunia de o parte in sine vice-dumnedieirea, de alta parte monopolulu liberu a cugetarei crestinataticei; care restrinse crestinatatea la forme si

vindea iertarea peccatorulu, in modulu celu mai scandalosu, pre bani, au indemnatu pre mai multi barbati, membri ai bisericeii latine, a o rupe cu dogmele si obiceiurile ei. Miscarile aceste se straplantara si in patria nostra. Ele cadu in acelasi tempu, candu separarea Transilvaniei de cãtra Ungaria era mai fapta implinita.

Catolicismulu latinu, carele apesã asiã de greu asupra tuturoru claseiloru, fu mai estermintatu din tierra. Loculu lui lu ocupara inoirile germanulu Luther, ale francesulu Calvinu si ale italianulu Sociniu (unitariu).

In volbur'a acest'a religionaria biserica nostra ardeleana, slabita de apesarea catolicismulu si de tote impregiurãrile nefaste nationale de mai inainte, intre cari joãa o rola insemnata epoca lui Mihaiu, in carea a mai crescutu ur'a strainiloru asupra romaniloru, avea lipsa de o neclatita aderintia la dens'a a tuturoru filoru ei, pentru ca sa existe intrãga si nestirbita in ordinea cea noua a lucruriloru ce se deschisese acum. Dupa indiciele cele rare se vede ca la inceputu nu era nepaciuita in mesur'a aceea, in care o vedemu dela 1604 incõce, candu se reincepe seria principiloru indigeni in Transilvania. Ba si in seria acest'a noua se mai gasesce cate unu sufletu mai domolu, cum au fostu Gabrielu Batoru, Gabrielu Bettenu si altii, cari deca nu au radiecatu asuprile deasupra poporulu romanu, au dispusu unele mesuri mai putienu aspre asupra bisericeii si clerulu ei. Ce nu puteau face cei vro 60 protopresbiteri cu vre-o 16 sute de preoti de pre tempurile acele, candu aru fi fostu o intielegere intre densii?

Inse ce este forte durerosu pentru noi romanii, este, ca trebuie sa vedemu in totu tempulu acest'a numai pre doi metropoliti luptandu singuri pentru biserica, carea nu era numai a loru, cu tote elementele indreptate asupra bisericeii si natiunalitatiei. Mai multu, din mancele date se vede, ca chiaru fii de ai bisericeii si natiunei nostre ca si in dilele nostre, serveau de instrumente in manile inimiciloru bisericeii si natiunei romane, pentru ca atatu Metropolitulu Ilie Forestu (1639—1643), catu si Sav'a Brancovenulu (1656—1680) nu au fostu numai parasiti de clerulu loru, ci dupa cum se vede din actele depuneriloru loru si din actulu despre chirotonirea Metropolitanulu Ioasafu, intre paratorii loru au figuratu chiaru clerici (preoti si protopresbiteri) romani. Cine sa se mire, in astfelu de impregiurari, de conditiunile cele din ce in ce mai umilitorie asupra capiloru bisericesci, asupra bisericeii si asupra natiunei, carea facea parte seu era totalitatea acestei bisericeii? Neinteresulu si tradairea, cari intratata crescuse in biserica, incatu, principii calvini, fara de a sci ce facu, trebuira ei sa redea bisericeii romane limb'a ei canonica, a slabitu puterile eclesiei romane asiã de tare, incatu nu e mirare, ca in tempulu ispitei celei mari, in anii cei dintãiu ai domniei habsburgice, au cadiutu in cea mai mare eroare politica, ca adeca, dupa treptat'a decadere civile si bisericesca, a mai introdusu romanii insisi de capulu loru si divisiunea confessiunale in poporu. Acest'a a fostu lovirea de morte a natiunalitatiei nostre. Romanii prin pasulu acest'a au abdisu de cea din urma legatura cu fratii loru transcarpatini si de cea din urma ingraditura in unu statu, care se basã acum pre natiuni reg-

nicolarie cu religiuni recepte. De aci incolo navalescu calamitatile asupra romaniloru din tote partile, pentru ca fiindu discordia aruncata odata in sinulu loru, nu mai era temere de vre-o resistintia serioasa si unanima. Pretensiunile domniloru feudali suntu totu mai esagerate si esecutate in multe casuri cu crudime. Natiunea sassonica pasiesce totu mai pre fatia cu pretensiuni urbariale asupra conlocuitoriloru romani, le denega dreptulu de concetateni, ii incurca in procese pentru paduri, hotare; ba pana si o mana de venetici in Brasiovu indrasnescu a miscã din cea mai drepta possessiune a bisericeii pre cetatenii romani din locu, pentru ca romanulu nu mai avea acum nici unu radimu nicairea. O singura data se face o incercare desperata de a scutura apesarea asupritorie a a dloru feudali, sub Iosifu II (1784). Incercarea fu condusa de Nicola Ursu, alias Horia, inse si acest'a se facu pre catu de izolata, pre atat'a de nepotrivita in privintia tempului, adeca in cea mai generale pace si intr'unu statu, care tocmã trecuse prin probele cele mai grele, prin resbelulu de succesiune alu Mariei Teresii si prin resbelele cu Turcii.

✓ Diet'a Ungariei, carea este convocata pre diu'a de 28 Aug. se va intruni in siedintia numai Luni in 30 Aug. unde membru celu mai in versta, ca presiedinte interimalu va ceti not'a ministrulu presiedinte, conformu carei se va deschide diet'a in castelulu regale cu unu solemnelu cuventu de tron.

Scirile despre cuprinsulu cuventulu de tron variaza. Dupa unele cuprinsulu are sa fia forte generalu pana candu dupa altele se dice ca cuventulu de tron va fi unu feliu de programa.

✓ Alegerile pentru diet'a Croatiei s'au facutu si rezultatulu loru este cu totul favorabilu partidulu natiunalu moderatu, adeca partidulu ministerialu ungaru. Partidulu natiunalu radicalu, dice „le Nord“, n'a obtienutu decatu prea putiene locuri in dieta. Acum diet'a croata are sa alãga 34 deputati pentru camer'a din Pest'a, si acesti 34 voru mari si mai multu majoritatea care sustiene pre guvernulu Coloman Tisza.

✓ Dupa cum anuncia „Journal d'Alsace“, imperatulu Vilhelm va visita in cursulu lunei Septembre orasiulu Strassburg.

✓ Scirile din Spania suntu favorabile armatei alfonsiste. Cu tota resistenta tenace din partea carlistiloru, trupele liberale au luat doue forturi cari domina Seo d'Urgell. Numerulu mortiloru a fostu mare de o parte si de alta; lupt'a inversiunata.

Lupt'a continua si pre celelalte puncte ale teritoriulu ocupatu de carlisti. Fregatele spaniole bombardãza de pre cõstele Cantabriei diferitele cetati seu localitati ocupate de carlisti. Generalulu Jovellar se afla in capulu actiunei. Supunerile de carlisti in cursulu lunei trecute in Alava si Navara au trecut preste 200.

Din Erzegovina.

Dupa scirile din Constantinopole dela luarea ministeriulu de resbelu

de cãtra Hussin-Avni-pasi'a, in cercurile turcesci, se astepta forte multu o intõrcere spre bine in ceea ce privesce combaterea resurectiunei in Erzegovina. Ministrulu celu nou e dupa specialitatea lui militariu si nu-i lipsesce nici energi'a. Din impregiurarea acest'a si din promisiunea Portiei ca va da buletinuri despre decursulu luptelor, mai departe din impregiurarea, ca Dervisiu pasi'a a primitu mandatu de a lua ofensiva, aru incheia ori si cine ca Turcia e resoluta a lua mesuri energice pentru suprimarea resurectiunei. Cu tote aceste debarcarea trupelor turcesci la Klek si impiedicarea loru de a trece prin defileurile ocupate de insurgenti, dovedescu despre situatiunea cea grea a trupelor turcesci si despre putienele rezultate ce voru pute aceste din urma raportã in teritoriulu resculatu. Pentruca drumulu dela Klek pana la loculu resurectiunei este impreunatu cu multe dificultati si asiã numai deca voru pute trece preste teritoriu austriacu voru incungiurã periculi, cari le astepta.

In giurulu cetatiei Trebinie a fostu la 17 Augustu n. o lupta noua, o excursiune a turciloru asupra incungiurãtoriloru insurgenti. Dupa catu se pote sci din scirile cele nesigure atatu din isvõrele slavice catu si din cele turcesci, rezultatulu acestei lupte a fostu in defavõrea turciloru, cari batuti au trebuit a-si lua refugiu dupa zidurile cetatiei.

Dupa „Ruski Mir“ caderea cetatiei Trebinie aru fi signalulu pentru reunirea tuturoru slaviloru din imperiulu turcescu. Suptiunea acest'a este ce-va esagerata, inse de alta parte se vede ca miscarea intre slavii si crestini din imperiulu turcescu cresce pre di ce merge si diplomati'a europena este ingrigiata de urmãrile fereberii din orientu.

Dupa o scire din Parisu ministrulu interimalu de esterne Buffet a avutu o conferintia cu ambasadorulu britanicu, in carea s'a discutat cu deameruntulu cestiunea Erzegovinei.

Precum se vede puterile apusene au inceput a se interesã seriosu de afacerile orientali si asiã temerea pronunciata de diverse diurnale, ca orientulu pote da ansa la o conflagratiune europena nu este tocmã luata din ventu.

Ceea ce privesce pre Austro-Ungaria se vede ca tramite unu regimentu dupa altulu cãtra frontariile partiloru turcesci resculate, semnu ca evenemintele orientali si asiã tocmã in dispusetiunea de a mulcomi spiritele, dupa cum unele oficiose nu in cetãza de a descrie lucrurile din orientu cu colorile unei revolte morte inainte de nascere. „Ellenõr“ aude despre convocarea rezervistiloru, nu crede inse ca se voru convoca mai multi decatu suntu de lipsa pentru exercitiile de tõmna.

Positiunea Montenegrulu cãtra Turcii dela resbelulu din anulu 1862.

Inre cei multi, cari la distrugerea imperiulu otomanu nu vreu sa marga cu manile gõle, este si principatulu serbescu apusenu, Montenegrulu, seu Cernagor'a. Despre positiunea acestui principatu fatia de Turcia domnescu mai multe pareri ce se contradicu, asiã incatu nu va fi fara interesu a chiarifica incatu-va lucrulu.

Muntenegrenii dăcu, ca nu stau în nici un raport de dependență de Turci'a, pre cându după parerea altor'a Muntenegrul se bucura de linișce numai dela tempulu de cându a recunoscutu formalu suveranitatea statului otomanu. Unde este dara adeverulu?

La acést'a întrebare respunde mai bine modulu, cum s'a încheiatu pacea din urma între Turci'a și Muntenegru.

Eră în anul 1862, omorulu, taie-reea capetelu și a nasurilor tienuse multa. Trupele turcesci obtienusera în campani'a acést'a mai multe rezultate, decâtu în altele de mai înainte. Firesce ca invingerile lor au fostu scumpu platite, ei au avutu perderi horende, și aceste le-au causatu muntenegrenii ascunsi după stâncile muntiloru lor.

Cernagorci au recursu și la cele mai estreme mediloce, dara și aceste se gatasera. Ajutoriulu ce-lu asteptau dela rusi și cu deosebire dela serbi nu veni. Muntenegrenii se sentira slabi și desamagiti, comandantulu armatei turcesci operatorie, marsialulu campestru Omer pasi'a începù a face propuneri de pace.

Din Scutari în Albani'a, unde 'și asiediașcu quartirulu generalu, tramise pre unu secretariu privatu alu seu cu o nota datata din 31 Augustu 1862, care cuprindea 14 puncte, la principele Nicolae din Muntenegru, pre bas'a căroru puncte s'a și realizatu pacea mai tardiu.

Punctele senguratece ale acestei scrisori compuse în limb'a franceza suntu aceste:

1. Administratiunea interna a Muntenegrului remane totu cum au fostu ea mai înainte de ce au intratu trupele imperatesci în teritoriulu lui.

2. Lini'a de demarcatie, cum a fostu trasa de comisiunea mista în anul 1859, remane și pre venitoriu garanti'a Muntenegrului.

3. Guvernulu otomanu concede muntenegreniloru comerciul de esportu în portulu din Antivari fără ôre-care restrictiune vamale. Importarea de arme și munitiune de resbelu inse se opresce.

4. Muntenegrenii potu sa acuireze afara de Muntenegru pamentu spre scopulu agriculturii.

5. Mirko*) parascesce Muntenegrul și nu i se iërta a se mai reintôrce acolo.

6. Drumulu ce duce din Erzegovin'a la Scutari în Albani'a, remane deschisu comerciului. Unele puncte se voru ocupá după trebuintia de trupele imperatesci, cari se voru încuarterá în case de lemn. Aceste puncte se voru marcá mai tardiu mai esactu.

7. Muntenegreniloru nu li se concede a face invasiuni ostile preste fruntarie. La casu de rescóla în districtele invecinate muntenegrenii nu li voru dá sucursu nici moralu nici fisicu. Toti senatorii și prefectii districtuali precum și alti dignitari din Muntenegru au sa dea lui Serdar-Ekrem (adeca lui Omeru pasi'a) cuventulu de onóre, ca se va tiené conditiunea acést'a.

8. Tóte cestiunile de fruntarie de insemnate mai mica se reguléza după o conventiune comuna. Guvernele stateloru marginite cu Muntenegrul voru participá prin câte unu reprezentantu la aplanarea diferintieloru. La casu cându o cestiune insemnata nu si-aru aflá solutiunea multiemitoria, *administratiunea* Muntenegrului se va adresá*) către Pórta.

9. Nice o familia nu póte parasí Muntenegrul fără unu pasportu datu de dregatoriele turcesci. Cei ce luca contr'a se respingu cu rigóre.

10. Se concede muntenegreniloru intru interesulu comerciului a calatorii în trecura imperiulu otomanu. Calatorii se bucura de scutul guvernului.

Toti criminalistii se arestéza și se estradu dregatoriiloru respective pre basea estradarei reciproce.

12. Din ambele părți captivii se punu pre picioru liberu și se tramitu în patri'a lor. Tóte raialele fugari se retransmitu împreuna cu familieloru.

13. Totu pre acestu temeiu de

*) Acest'a erá tata princepelui Nicolau și frate cu principele laicu de Muntenegru, Danilu I, unu barbatu de mare energia și de ura neimpacabila către turci, care fu ucisu în Cattaro la anul 1862. Mirko a muritu cinci ani mai tardiu în 20 Iuliu v. 1867 în Cetinje de colera.

*) În paragrafulu acest'a se pronuncie dependința Muntenegrului și i se da expresiune prin contrastulu între „*administratiunea*“ Muntenegrului și „*guvernulu*“ stateloru independente.

A cercetá cine și spre ce scopu a radicațu cetatea acést'a aru fi de celu mai mare interesu cu atât'a mai vertosu, cu câtu în apropiare spre média di, média nópte și spre resaritu apusu suntu înca destule urme de aceste nedescifrate pâna acum, séu descifrate după inclinatiunile aceloru ce ajungu mai anteu a emite unu ceventu în publicu despre densele.

Punemu mân'a pre un'a din conjecturile cele multe și adeca pre aceea ce sustiene ca urmele aceste nu suntu altu ce-va decâtu urmele casteloru radicate de ordinulu cavaleriloru germani. Despre ordinulu acest'a inse scimu ca au fostu asiediatu în tiér'a Bârsei, de unde la an. 1226 au trebuitu sa se duca în Prussia resaritena de astadi, unde s'au și asiediatu pentru totu-deun'a.

Din impresiunea fugitiva a unei unice excursiune nu ne arogâmu a dá o chiarificatiune asup'r'a originei cetatiiei din cestiune. Istori'a patriei nóstre are pré multe epoce asternute unele preste altele, pentrucá la cea dintâiu privire sa fia omulu în stare a alege corectu urmele straturiloru epeloru istorice , la care, după cum amu observatu mai susu, se mai adauge și crucisiera intereseloru natiionali, cari se nisuiescu a-si reclamá ori-ce monumentu în favóre natiunalitáției din care face parte.

De aceea fără de a ne dá judecat'a ulterioara asup'r'a „*cetatiiei*“ dela Resinari, pentru asta-data ne vomu silí a o face cunoscuta publicului cu

reciprocitate se redau tóte obiectele furate și se pedepsescu participantii la furturi.

14. Muntenegrenii se indatoréza a nu cladí la granitie spre Albani'a, Bosni'a și Erzegovin'a vre-o fortarétia séu alte fortificatiuni.

La acést'a nota a maresialului campestru otomanu urmá cu datulu Cetinje 7 Sept. 1862 din partea principelui Nicolau unu respunsu, ce-lu dâmu în estrasu mai la vale. La compunerea acestui respunsu multi se încercara a-si aduce la valóre influinti'a. Princes'a Darinka (veduv'a lui Danilu) staruía necontentu sa se primé-sca conditiunile de mai susu, pre cându consululu rusescu din Ragusa (Petcovici) dede svatulu, sa respinga la ori-ce casu conditiunile puse sub nr. 5 și 6. Cu tóte ca multi erau iritati asup'r'a acestui consulu, care a agitatu pre muntenegrenii la resbelu, dara în urma cându li s'a gatatu puterile nu li-a datu ajutoriulu promis, totusi respunsulu fu redactatu în sensulu pre lãnga care a pledatu elu.

În respunsulu îndreptatu către maresialu dice principele: „Nu în zadaru a-ti apelatu la sentiulu meu de umanitate și eu deplangu atât'a versare de sânge și e crudime a lasá sa curga sângele mai departe.“

Eu primescu deci conditiunile puse de sublim'a Pórta în totu cuprinsulu lor, atragu înse atentiunea guvernului asup'r'a p. 5 și 6. care se instruméza de spiritulu și liter'a p. 1 și 2, cari declaru întregitatea teritoriulu muntenegrinu de neviolabila. Esecutandu-se totu acestu articulu cu tóta rigóre s'aru deschide o pórta pentru nóue conflicte și numai trebuie sa inmultimu cauzele de conflictu, cari și asiá suntu destule. Clausul'a relativa la parintele meu me intristéza atâtu cá principe câtu și cá fiu, ea cuprinde dealtmintre multe inconveniente pentru guvernulu otomanu.

Consideratiuni politice me îndemna se rogu pre inalt'a Pórta cu insistintia a moderá asprimea acestei clausule.

Eu me deobligu dejá acum cu cuventulu meu de principe, ca parintele meu se va retrage în viét'iá privatá și nu va mai luá parte la Admi-

puterile nóstre de laici în specialitate archeologiei.

Form'a cetatiiei este unu paralelogramu cu câte unu rondu de ambe capetele, de către média di și de către média nópte. Giuru impregiuru, în aceeași forma, este o grópa continua carea dovedesce evidentu, ca acést'a nu póte fi altu ce-va decâtu unu siantiu în giurulu intariturii. Numai la capete, séu la ronduri se mai vedu urme de muru de pétra curata și varu curatu stinsu în muru; radicațura cea în tóta regul'a și paralela pre culme, dovedesce ca sub tielin'a care o acopere trebuie sa fia muru cá și în ronduri. Interessantu este ca lungimea este intrerupta cu linii interne paralele, cari se impreuna cu cele esterne în unghiuri drepte și în midiloculu fiacărui quadratu se afla o asiediatura, carea indica impartirea diverseloru spaciuri din întregulu intariturii.

Amu puté conjecturá și noi asup'r'a originei acestei intarituri inse acést'a o lasâmu aceloru cari voru fi mai competenti a scráloru, cari voru avé opasementa și acelá mai de aprópe și mai esactu, mesurandu și intrandu și la părțile ce le acopere pamentulu.

Ceea ce ne-a indemnatu a luá notitia în publicu despre „*cetatiiei*“ Resinariloru este, a stérni și în barbatii nostri interesulu necesariu pentru ruinele ce ne încungiura, a cautá după originea lor, căci suntemu de firma credintia ca în aceste urme îngropate, de-si suntu mórtu, eme gasí puternice și elocvente testimonie pentru istori'a patriei nóstre.

nistrarea tierii. Elu si-a datu consentimentulu seu la acést'a.

Primindu-se aceste propuneri ale mele voi fi recunoscatoriu S. Porti. Terminu dechiarandu, ca consentiescu deplinu cu conditiunile puse de Pórta și sum gat'a a le esecutá câtu mai curendu.

Consideru dara ostilitáțile de terminat definitivu. Trupele mele stau în defensiv. Cederea teritoriulu muntenegrenu de către trupele imperatesci aru fi bine sa se esecute câtu mai curendu.“

Serdarulu promise ca se va întrepune cu tóta influinti'a la Pórta pentru a-i esoperá modificatiunile cerute, dede la 9 Septembrie în onórea legatului principelui unu prândiu mare în Scutari și la plecarea onorá pre legatulu Muntenegru cu unu calu arabicu de presentu, unu actu de curtenia, pre care principele lu returná cu unele pistóle ornate dandu-le secretariulu maresialului de presentu onorificu.

Respunsulu urmá indata dela I. Pórta Cererea principelui, intru catu privea pre parintele seu, se încuviințá de locu și asemenea si cederea grabnica a teritoriulu muntenegrenu, în privinti'a caseloru de lemn ce aveau sa se radice pre drumulu dela Spusi la Nicsits, respinse ori-ce apromisiune. Acest'a resolutiune se aduce principelui totu de secretariulu lui Omeru pasi'a, Kótschelt; principele intr'u epistola ce o inmanuá secretariulu multiamitu sa se dechiaru deplinu multiamitu cu respunsulu datu de guvernulu otomanu.

La 10 Octombre Omeru pasi'a parasí Scutarii spre a merge la Constantinopole. Abi'a plecá și lucrurile se intorsera. Radiemendu-se pe favorulu Francei și pe ajutoriulu Rusiei apromisu de consului resp. din Ragusa și Scutari muntenegrenii incepura a face totu mai tare opositiune cladirei de case pre drumuri cu care problema erá înscarinatu Mahmud pasi'a (rengatulu polonu Fraindt). Fiindu ca Abdi pasi'a avea instructiune sa prinda armele indata ce se voru impotri-vi muntenegrenii cu cladirea, asia se asteptá cu multa probabilitate complicatiuni de resbelu și reinceperea ostilitátiloru. În acést'a situatiune cri-

EGISIÓRA.

Excursiune în apropiarea Resinariloru.

Resinari 11 Aug.

Spre média nópte apusu dela Resinari este unu picioru de munte cá desparéte de înaltimile ce se estinde spre média nópte și suntu marginite de sie-sulu de către Poplac'a, Cristianu, Orlatu, etc. Piciorulu de munte, privitu din comun'a numita, pare a avé forma conica. În realitate inse elu se intinde mai în aceeași directiune și forméza unu valu naturalu carele desparte o vale fórte angusta ce se intinde departe spre apusu, de campiele deschise spre média nópte. La capetelu de câtramédia nópte, apusu undes termina, privirea cade pre unu prediu micu alu Resinariloru, ce se compune din vre-o câte-va case cu gradini de pomi și locu în care se cultiva cereale. Prediulu acest'a se numesce *Traineiu*. Spre média di resaritu în linia aprópe directá și correspunditoria se vede preste dumbrávi Resinariloru castelulu Cisnadiór'a. Muntele acest'a care póte fi de 1000 urme și se numesce de poporulu din Resinari *Cetatiia*, ofera visitatorului unu ce interessantu. Verful muntelui în tóta estensiunea lui arata urmele ruineloru vechi a unei intarituri, despre a cărei origine inca nu e nimic'a constatatu. Traditiunea poporului, firesce nesigura, ascrie uriasiloru oper'a acést'a, după firea ei, fórte din tempuri vechi.

Sinaia.

(Din „Tr. Carp.“)
(Urmasre)

Suntu multe suvenire care me léga pre mine cu Baikoi.

Dela Baikoi pâna la Câmpin'a nu e nimicu prea de insemnatu.

La Câmpin'a, care póta romani mai mare patriotu ce a avutu Romani și care forméza o mare peninsula, la capetulu cărei'a se impreuna Doftan'a care-i vine pre stâng'a cu Prahov'a care-i vine pre drépt'a; la Câmpin'a, proprietariulu, junele principe Demetriu Stirbey cu jun'a sea socie, cari petrecu acolo vér'a acést'a, afara de frumós'a casa și gradina ce au în Câmpin'a, zidescu preste Prahov'a unu adeveratu castelu, la zidirea căruia priveghieza amen-doii în tóte dílele.

Malulu lacului pre care l'amu cântatu în juneti'a mea, în umbr'a marei figuri a Câmpineanului, valea Prahovei, aci, suntu de o frumusietie ce nu se póte descrie.

Din Câmpin'a treci în Breaz'a pre unu podu magnificu aruncatu preste Prahov'a.

Breaz'a incepe pótele muntiloru; tóta situati'a încanta ochiulu și aiuréza mintea.

Castelulu, care devine palatu în toti tempii cându vinu sa-lu locuiesca principele Nicolae Bibescu cu principes'a cu moravurile din St.-Germain, este intr'o gradina a cărei plantatiune este seculara. Atunci, castelulu, animatu și deschisu, cu multimea lacheiloru în livrele și în manusi albe, de-

tica principele Nicolau tramite pre unu Perianik cu o epistola câtra consuli din Rusi'a si Franci'a la Scutari, spre a cere consiliu dela acesti domni, ca cum se scape de starea stremto-rata; de o parte amerintiau suditiu sei din Pielopavlici ca se opunu cladiri-loru in cestiune, de alta parte Abdi pasi'a urgá sa i se dea terenulu necesariu. Cine scie cum se desvoltau lucrurile din acestu stadiu, déca nu se îndurá Iupiter pluvius de perple-sulu principe.

Incependu tempulu lungu si ploiosu de tómnă cladirea s'a sistatu pe mai multe luni. Turcii ispravira numai drumulu militariu dintre Spusi si Podgoriti'a, pre care s'au claditu mai tardiu trei case de lemn. Asiá sta lucrurile cu finea anului 1862.

Indata la inceputulu anului urmatoriu 1863 venira la Constantinopole doi legati ai principelui din Muntenegru, secretariulu Vaclik si senatorulu Mattanovici. Insarcinati de domnulu loru ei dederă in mánile marelui veziru epistola ce cuprindea *dóue rogári*: 1) Pentru recederea dela cladirea de case de lemn pre *teritoriulu montenegrenu*; 2) pentru aplanarea certelor confinari printr'o comisiune turco-muntenegréna.

Sultanulu resolví rogarea prima numai decátu, ér' a dóua rogare se resolví mai tardiu.

Asia se terminá resbelulu din urma si in modulu acest'a se realisá pacea intre Turci'a si Muntenegru.

Authorulu acestui articulu, publicat in „Fr. Bltt“ de unde lu reproducem in estrasu si in foi'a nostra, se intréba: Cine se mai indoesce, ca nu s'a recunoscutu atunci suveranitatea sultanului de câtra principele muntiloru negri? *Dr. W.*

Despre congresulu din Bonn.

Lipsi'a 20/8 1875.

In legatura cu cele comunicate despre conferinti'a din Bonn, vinu a ve mai adauge urmatórele si ultimele:

Conferinti'a din Bonn s'a inchis la 16 a curentei. Resultatulu desbateriloru din anulu acest'a, care s'au petrecutu cu multa seriozitate in comisiunea *ad hoc* este:

vine si cas'a in care se invatia prin exemple religiunea, si de unde se revarsa caritatea si moral'a.

Cerce-se altu cine-va sa descrie variatiunea frumusetiloru de situatiuni si cochetariele si intorsaturile saltande ale Prahovei, cându vediuta in afundári, cându in fati'a sórelui pre prunturi intinse, pre care jóca ea cantându melodii de harpe eoliane.

Trecu preste Comarnicu, Posada si Oratii cá sa viu mai repede la Sinai'a.

Sinai'a, rechiama muntele Sinaiei pre care Moise a statu 40 de zile in contactu cu Dumnedieu, spre luminarea lui in legiferárele sele. Monastirea Sinai, rechiama monastirea Sinai aridicata de marele legiutoriu Justinianu, care trebuiá sa transformeze legile, moravurile si stilulu Romei antice in Rom'a cea nóua, dela cari s'a inspiratu Romani'a in ritulu ei religiosu, in stilulu ei, in moravurile ei, in legile ei.

In Sinai'a romána poposeau parinti nostri dupa trecerea Oratiiloru, sa dea slava lui Dumnedieu ca au scapatu de iataganulu turciloru, cari inondau periodicesce câmpiile Romaniei.

Pe Prahov'a se urcau parinti nostri, trecend'o de trei-dieci si dóue de ori pre care mocanesti, cá sa ajunga la Predealu, de unde se intre apoi in launtru, unde sa nu-lu mai póta ajunge iataganulu turcului.

Aci in muntele Sinaei românesci, in manastirea Sinaei aridicata de gloriosi domni románi in pofid'a lui Iustinianu, vine pe totu anulu suveranulu Romaniei sa mediteze in singuratate,

In privinti'a dogmei despre *purcederea Spiritului sântu*: perfecta intielegere a apuseniloru cu orientalii, dupa intielesulu proiectulu cel'au asternutu acesti'a prin profesorulu Ossini. Acestu resultatu Dr. Döllinger l'a comunicatu adunárei, carea l'a luat cu placere la cunoscintia. Dupa o consultare membrii adunárei s'au contielesu a continuá lucrárele pre calea inceputa in vér'a anului venitoriu. — Döllinger inchide conferintiele cu o cuventare, la carea i respunde Archieppulu *Alexandros* in numele confessiuniloru sei.

Asupr'a acestor'a fia cu atentiune toti acei'a, câror'a se cuvine. Credu ca voru fi de ajunsu 175 ani, nu va fi lipsa de 8 seculi. *G. P.*

O voce din anim'a Ungariei — Dobritienu — *despre starea si pusetiunea scóleloru si instructiunei confessionali fatia de sistemulu politicu de astadi in Ungari'a.*

Renumitulu scriitoriu si zelosulu aparatoriu alu caracterulu confessionalu alu scóleloru intemeiate si sustienute de diferitele confessiuni din patria, — Emericu *Révész*, „Dr. in teologia, parochu in Dobritienu etc., — scrie in foi'a sea literaria „Monitoriulu bisericeii si scólei protestante magiare“ intre altele referitoriu la cestiunea scóleloru confessionali urmatórele, cari pasagie potrivindu-se cu starea nóstra le reproducema si noi.

Eata ce dice acestu scriitoriu:

„Ce midilocu puternicu a fostu mai de demultu arm'a si tortur'a, asiá ba dóra mai puternicu midilocu suntu astadi *bani*. Déca dara clerulu (romano-catolicu) in ori si care statu, va remané si mai departe in posesiunea *bunuriloru* celoru *grandiose*, ce le-a primitu odinióra dela statu si ce e mai multu, fára de a implini baremu pre jumetate obligamentele si greutátile, ce suntu in legatura cu acele bunuri, déca statulu da acestui cleru, cu privire la plebaniile si scólele romano-catolice dreptulu de patronatu; déca inca prelânga bunurile statului *ministeriulu constitutionalu ungurescu* dotéza de n'au si regulatu pre plebanii catolici, iéra pre preotii protestanti,

in aerulu puru alu Buceciloru, la cele ce suntu de facutu pentru marirea, tari'a si fericirea statului románu.

Aci si'a alesu loculu Carolu I alu Romaniei, pe o frumósa terata care domina gir'la Pelesiulu pâne sa nu se verse in Prahov'a, care gir'la desparte muntele Furnic'a de muntele Sinai'a venindu cu sgomotu mare din Buceci si pravalindu-se in venturatori de ape limpedi cá cristatulu si reci cá ghiati'a.

Aci pe pólele muntelui Furnic'a adapostite de unu largu amphitearu de bradi traversatu de Pelesiulu, si-a alesu suveranulu Romaniei loculu sa aridice celu mai frumosu palatu, cea mai frumósa si mai marétiă cladire ce s'a aridicatu pâna acum in Romani'a, cheltuindu cu dens'a dóue milióne.

Am pute'a dice aci: Vie birfitorii sa véda ce face Mari'a S'a Voda pe muntele Furnic'a, pe care si-l'a cumpératu.

Dara, de ce sa ingalamu frumseti'a cu hidosulu!

In manastirea Sinaei s'a trasu si estu tempu Mari'a S'a Voda, de mai bine de o luna de dile, sa petreaca véra cu Mari'a Sea Dómn'a, cu o mica parte din casa sea militara si civila.

Mari'a Sea Dómn'a gratiosa si plina de sanatate, vesela si suridienda in veci, in costumulu romanescu nationalu cu ie si cu fote incongiurata de patru domnisóre de onóre si de companie asemenea in costumulu nationalu, se plimba jucandu-se pe intinsele galerii improvizate care incongiura manastirea de tóta jumetatea care privesce spre drumu si spre Prahova.

(Va urmá)

cari ceru asemenea dotare i respinge, precum acést'a s'a intemplatu mai nainte, déca clerulu (catolicu) va remané si mai departe in *privilegiile sele politice*, séu si de nu va remané in acelea, dara va fi gat'a a *pacatá* cu ori-ce partida ce va fi in majoritate séu cu ori-ce potestate, déca *egal'a indreptare* si reciprocitate a tuturoru confessiuniloru va remané numai pre harthia; déca statulu in modu deobligatoriu va determiná pentru protestanti conditiuni asiá dicendu de lucsu, prelânga cari au a-si sustiené scólele, garantate dealtmintrenea prin legi si prelânga tóte acestea nu va contribui cu nimicu la sustienerea loru, déca regimulu va avé deos-bita grigia, cá la cele mai multe *resiedintie episcopesci romano-catolice* sa fia academii de drep-turi, gimnasii, scóle reali, si acestea in parte séu preste totu pre spesele statului, si déca prelânga acestea, pentru scól'a reala a orasiului Dobricinu nu póte séu nu vré a aflá unu altu inspectoru scolariu, fára numai pre unu canonicu din Oradea-mare;

Déca *universitátile* si voru tiené si mai departe caracterulu confessionale rom. catol. atunci si intre alte asemenea impregiurári si dispusetiuni va fi in deplinu asigurata potestatea si glori'a ultramontanismului si miseri'a si starea deplorabila a protestantismului.

Cu averea cea colosala — clerulu fórté usioru si póte castigá si ceea-lalta potestate, — cultur'a si in-fluinti'a in educatiune. Cele mai bune si mai pompóse institute de invetiamentu voru fi ale clerului, elu va conduce crescerea generatiunei tenere din clasele mai superióre, si cu deosebire la generatiunea de partea femeiesca; si póte trage in posesiune diuaristici'a; si póte insusi rolulu de conducetoriu la institutele literarie ale tiei, la reuniuni, la academii, la muzee, archive, biblioteci, s. a. si pre lánga tóte acestea, inca va purtá deosebita grigia si va lucrá cu tóta energi'a, cá la casatoriele miste sa traga totu folosulu pre partea catolica.

Cu tóte acestea nu voiu a dice, ca trebuie numai decátu luate bunurile bisericesci! Mie din parte-mi nu-mi pare reu, déca bisericele scólele si clerulu rom. cat. voru fi in folosulu bunuriloru statului; dara atunci pretindu cu tóta dreptatea cá si scól'a si biserice'a nóstra sa fia ajutate din *partea statului in proportiune egala*, si déca acést'a nu se póte din caus'a deplorablei stári financiare a statului, séu din ori care alta cauza: atunci celu putieniu sa ne lase statulu neconturbati in drepturile istorice ale bisericeii si scólei nóstre, si sa ne concéda nóue, ca ce directiune, ce modu si midilóce sa alegemu spre ajungerea scopului finalu alu instructiunei; cáci déca „regimulu omnipotenté“ ne va desbracá si de drepturile nóstre istorice, — si acést'a va fi adi-máne, — pentru ca déca nu ne va ajutorá in mesura corespundietória, dara la rivalisarea cu institutele bogate catolice ne va silí si deoblegá; atunci noi putemu porni la cersitu; dara unde? — in patria pré putiene usi si buzunare se voru deschide inaintea nóstra, cáci in privinti'a materiale suntemu in ade-veru seraci, inse cu multu mai seraci suntemu in amórea câtra religiune; ajutoriulu strainu este — mai multu séu mai putieniu, — spre rusínea patriei si a natiunei nóstre, si déca nu aru fi acést'a, *regimulu a interdísu colectarea de ajutorie*, si pre bas'a si cu dreptulu cu care a facut'o acést'a, tocm'a cu acelu dreptu póte face si aceea, cá ori-ce felu de ajutoriu, chiaru si patrioticu sa-lu opréscă cam asiá precum s'a opritu acést'a in secululu trecut.

Pentru noi protestantii magiari, se aréta din tóte pártile unu chaosu si unu prospectu tristu!

Eu din parte-mi prelânga tóta democrati'a nóstra tóta rol'a nóstra politica de partida, popularitatea,

planuri maretie propuneru mari cu unu cuventu prelânga tóte semnele nóstre de vietia privindu spre seriosulu adeveru dieu, ca in totu trecutulu nostru nu este epocha in carea protestantismulu magiaru aru fi fostu asiá de indiferentu cá astadi! Pana la unu tempu se aplecá si la noi acelu proverbiiu care se aplecá odinióra la poporulu polonu si magiaru: jugi impatiens, libertatis incapax, acum in-sa adi mane se póte dice despre noi, ceea-ce a disu Tacitu despre romani: „*ruere in servitium*.“ Vestit'a dicere a lui Salustiu o potemu intórce „*ma-lo quietam servitatem, quam perniciosam libertatem*“, — Dar tare credu, ca conlucrându cu ajutoriulu lui Ddieu vomu avé si noi unu viitoriu mai bunu. Non si male nunc et olim sic erit.“ —

Déca astfelu vorbesce unu scriitoriu protestantu magiaru despre starea protestantiloru magiari, cari adi multu putinu suntu la putere, apoi óre ce se dicemu noi despre starea nóstra? si cu deosebire a romániloru gr. or.?

„Journal des Débats“ dela 9 Augustu a. c. publica unu articulu in care vorbesce despre documentele diplomatice depuse in parlamentulu englesu de câtra guvernulu si privitóriu la incheierea tractatului de comerciulu alu Romaniei cu Austro-Ungari'a.

„Les Débats“ enumera diferitele depesi, note, etc. schimbate in acésta privintiã intre Foreign oficie si diferitii ambasadori si citéza si memorandulu agentului Romaniei la Constantinopole, d. generalu Ghic'a, asupr'a nóuei legi a tarifului principatelor si dreptului acestor'a de a incheiá tractate de comerciulu.

Venindu la not'a din Octombro 1874, a lui Aarifi-pasi'a, in care spu-nea, intre altele, ca propunerea ce se facea de câtra guvernulu austriacu nu erá decátu o nóua lovitura indreptata contr'a tratatului din Parisu, „les Débats“ dice: „Dupa parerea sea, cestiunea in litigiu nu comportá decátu o singura solutiune, aceea cá guvernenele principatelor sa se adreseze prealabilu câtra Pórta. Acésta combinatiune lasa calea deschisa la ori-ce transactiune legala, care aru fi de natura a asigurá resultatele avantagióse pre cari cele trei puteri doriau sa le procure supusiloru loru. Aceste resóne, precum se scie, nu prevalara, si Austro-Ungari'a accedá pretensiuniloru Romaniei. Se spune chiaru ca acésta din urma insista pre lángă guvernulu italianu spre a-lu face sa incheie si densulu unu tratatu de comerciulu. Bis repetita placent (cele repetate de dóue ori placu). „Deutsche Zeitung“ asigurá acum câte-va dile, ca Itali'a aderase in principiu la acésta propunere. Cu tóte acestea „Gazzetta d'Italia“, jurnalulu oficialu, in numerulu seu dela 4 Augustu, desminte acésta nouate. Ea afirma, ca guvernulu italianu n'a fostu intrebatu oficialu pentru a sci, déca erá sa se incheie unu tractatu oficialu cu Romani'a, si ca, printr'acést'a chiaru n'a pututu dá unu respunsu afirmativu. Este ce-va mai multu: Ea crede a fi sigura ca guvernulu s'a marginitu a declará ca, cându va fi vorb'a de a conferi cu Turci'a pentru reinoirea tractatului esistentu, va esaminá, déca ii va conveni mai bine a incheiá unu tractatu separatu cu Romani'a séu de a continuá sa urmeze sistemulu in vigóre.

Resulta din acésta declaratiune ca Austri'a e singur'a putere care s'a decisu pâna acum, a traduce in faptu doctrin'a adoptata in principiu de câtra cele trei puteri dela nordu in privinti'a dreptului principatelor de a incheiá tractate de comerciulu fára asentimentulu curtiei suzerane, doctrina constatata de Engliter'a, si fára indoiéla si de Franci'a si respinsa formalu de Turci'a. Acestu conflictu, care a-

tinge si interesele comerciale si drep-
tulu publicu ala Europei, nu ne pare
dara inca a fi ajunsu la finele lui.

Invitatiune.

Membrii cursului supletoriu invetiato-
rescu din Sighisiór'a considerandu meritele
si sacrificiele pâna la abnegare de sine ale
marelui si in eternu fericitului Archieppu
si Metropolitu Andreiu odinióra baronu de
Siagun'a, — atâtu pre terenulu bis. scol.
cátu si natiunale, in prelegerea din 14 Aug.
st. v. a. c. au adusu urmatoriulu concludu:
că in 17 Augustu v. cu ocaziunea incheerei
solemne a cursului sa se celebreze unu pa-
rastasu, pentru spiritulu acestui raru bar-
batu alu bisericiei si natiunei nôstre romane;
— la care suntu cu onóre invitati on. preoti
si onorata inteligintia romana din protopres-
biteratul Sighisiórei si giuru sa binevoiesca
a participá si astu-feliu a depune tributulu
de recunoscintia si pietate si cu acést'a oca-
siune pré inaltulu defunctu.

Sighisiór'a in 11 Aug. 1875 v.

Cursulu invetiatorescu supletoriu
din Sighisiór'a.

Demetriu V. Moldovanu,
cond. curs. supletoriu.

Nr. 3 — desp. II.

Convocare.

Comitetulu despartimentului II
alu Asociatiunei tranne pentru literatur'a
romana si cultur'a poporului
rom. face cunoscutu, cumca adunarea
generale a acestui despartimentu se
va tiené Dumineca in 26 Sept. 1875
st. nou in comun'a Voil'a.

Deci invitâmu pre toti on. membri
ai Asociatiunei, câtu si on. inteligintia
si poporulu acestui despartimentu cá
se binevoiesca a participá la siedintia
mentionatei adunári la 10 óre a. m.

Din siedintia comitetului a des-
partimentului II.

Fagarasiu in 18 Aug. 1875.

Alesandru Micu,
directoru.

Negrea Posiortionalu
actuariu.

Dev'a, in 6/18 Aug. 1875.

Ile Redactoru! Vineri in 1 Aug.
s'a deschisu aici cursulu supletoriu
conformu cerculariului consistoriale
dela 15 Iuliu a. c. Nr. 1522. Dupa
servitiulu divin, invetiatorii dejá pre-
sentati, s'au intrunitu in scól'a romana
gr. or. din locu, unde P. prot. din locu
I. Papiu prin o cuventare plina de in-
vetiaturi arata scopulu acestoru cursu-
ri si îndemna invetiatorii a se purtá
bine preste totu si cu deosebire aici,
că se nu dâmu ansa la óre-care ne-
placeri. Conducatoriulu cursului —
neputandu sosí cu trenulu inainte de
amédi constituirea definitiva si cuven-
tarea lui au urmatu numai dupa amédi.

Invetiatorii s'au incortelatu pre
la crestiniá din locu; iera încátu pen-
tru vîptulu lor, P. Protopopu a luat
asupra-si responsabilitatea fatia de
ospetarii, carii s'au angagiatu ai pro-
vedé cu vîptu pe timpulu sustienerei
loru aici.

Astfeliu constituiti si asiedati
fiindu, Sambata in 2 I. e. s'a si ince-
putu cursulu in ordinea cea mai buna,
si siedintiele séu prelegerile decurgu
progresandu din óra in óra. Materia
tractata de conducatoriulu in modu mai
multu teoreticu, se tractéza si de cá-
tra invetiatori in modu practicú prin
conversatiuni conduse de conduca-
toriulu.

Suntu prea interesante aceste con-
versatiuni, deórece prin ele se póte
capacitá si celu mai putienu calificá-
catu, — prezentandu-se o multime de
invetiatori cu totu atâtea esperintie
castigate in scólele lor.

Invetiatorii dejá presentati in
numeru de preste 60 pregatindu-se

anume pentru serbatórea de adí in
cantárele liturgice si innulu poporalu,
au datu prin sonulu lor unu con-
certu placutu asistentiloru numerosi
la st'a liturgia din tóte bransiele ci-
vile si militare.

Dupa cum se póte vedé din cele
premerse, complacerea, si multiamirea
suntu generale, si asiá credemu, ca si
resultatulu va fi asemenea.

Notarii cursului.

Varietáti.

(†) (Necrologu.) **Petru Deheleanu**
absolutu de teologi'a gr. or. in Sabiiu
si de filosofia in Gratiu, unu june de
cea mai buna sperantia, a reposatu in
bratiile doiosiloru frati si soru la Na-
dasti'a (in Transilvania) in 30 Iuliu
si s'a inmormontatu in 1 Aug. v. a. c.
Fia-i tierin'a usióra si amintirea eterna!

*** **Camera notariloru publici din
Transilvania** s'a constituitu la 19 Aug.
in Clusiu. Presenti au fostu 13 notari.
Presiedinte alu camerei este alesu Rud.
Schilling din Clusiu; membrii comite-
tului suntu: Alesiu Ersek din Turda,
Dr. Fr. Linz din Brasiovu, Gerhard
Duha din Gherla si Iul. Tompa din M.
Osiorheiu; membri supl.: Ios. Maager
din Mediasiu si Alesandru Foliovicu
din Aiudu.

*** „Albin'a“ reproduce scirea
careia cerculase prin foile vienesse de-
spre eventualitatea denumirei de Ar-
chieppu si Metropolitu a P. Archi-
mandritu Constantinovicu si glosséza
ca regimurile considera putienu séu
de locu vocea majoritatiei poporului.
— Esperintia ne-a doveditu, ca regi-
murile in cestiu de aceste suntu câte
odata mai cu consideratiune cátra po-
poru decâtu unele majoritati.

*** (Procesu de pressa.) In „Magy.
Polgár“, descrise românulu Gregoriu Moldo-
vanu pre preotii románi de prin locurile
acele cá pre nisce rapitori si hoti storca-
tori de poporu prin mari camatarii. Acum
totu „M. Polgár“ serie, ca o parte din preoti
au radica tu in contr'a calumniatorescu Mol-
dovanu procesu de pressa.

*** (Curagiú raru.) Amu amintitu si
in nrii trecuti la loculu acést'a, ca ursii si
lupii au devenitu spaim'a muntiniloru din
apropierea nôstra. Aducemu unu esemplu
din daunele considerabile ce suferu vitele
carí pasiunéza la munte. In 8/20 Aug. a. c.
boariulu comunei Sadu, ce se tiene de Sabiiu,
I. Munteanu, adunase pre tempulu prandiului
toti boii incredintiati grigei sele la unu locu
indatinatu si se puse sa prandiesca. De
odata aude unu mugetu infricosiatu care
prevestea apropierea unui periculu. Boii
semtiendu ca se apropie ursulu formara unu
cercu de aperare, dara unu bou mai teneru
de vre o 3—4 ani lipsea d'n multimea pre-
gatita spre aperare. Boariulu surprinsu cauta
in impregiurulu seu si spre neplacut'a sea
surprindere vede sarindu din tufe pre o
ursóica mare si grasa, care cá fulgerulu se
aruncá in spatele boulu abatutu si lu tran-
tesce la pamentu. Boulu incepe a sberá,
dara erá prea tardiu ca ursóica flamanda ii
sugea sangele. Boariulu avendu o rurdura
de pusca, dupa cum se afla pre la ómenii
nóstri, impluta cu halice, luându-si anim'a
in dinti se duce si se apropie 10 pasi de
ursóica ce nu se miscá din spatele boulu,
care racnea de resuná muntii. Boariulu cu-
ragiosu tientesce deadreptulu in ochii ur-
sóicei si-i imple ochii cu halicele descarcate
din pusca. Ursóica incepe a urlá grosnicu
si in turbarea ei rumpea mai tare din vîptim'a
ce jacea sub dens'a. Viediendu numitulu bo-
ariu, ca nu se misca, umple pusca cu glontiu
si lovesce ursóica togm'a in anima si atunci
odata se restorná de pre bou fára viétia.
Boariulu nostru parascesce loculu acést'a spre
a-si vedé de ciurda. Nu multu dupa acést'a
puii ursóicei vinu pre urm'a mamei lor, o
afla impuscata se apuca si o mananca tóta
si asiá curagiosulu boariu nu potú avea nici
pelea cá recompensa pentru curagiulu seu.

Despre acést'a ursóica ne spunu mun-

tenii nóstri vecini ca a facutu mari daune
vitelor, de cându cutriera muntii. Preste
totu comunele nôstre dimpregiuru suferu de
vr'o câtu-va tempu multe daune din partea
fiereloru rapitórie ce s'au inmultitu fórté
tare si periclitéza viétia si averea econo-
miloru nóstri de vite. Contributiunea cea
nóua impusa pre venatu au raritu armele si
sistarea premieloru au scadiutu curagiulu,
deci cu atâtu e mai multu demnu de admira-
ratu curagiosulu boariu alu comunei Sadu,
care culcá la pamentu o fiara atâtu de pa-
gubitória.

*** **Unu principe nou** s'a creatu
aici in Sabiiu in septamanile trecute.
Cine suntu autorii demnitatiei acestei
inalte este inca unu secretu. Destulu
ca „Hrm. Ztg.“ dupa ce-i arata virtutile
in literatur'a cartiloru cu ochi de ghin-
de, de verde etc. prin carea „printiulu“
cu usiurintia muta banii si orologiele de
auru din tr'unu budiunariu intr'altulu,
spune despre originea lui, ca aru fi
un teologu român alungatu, pre-
cându „S. d. Tageblatt“ mai móle la
inima, dice simplu, ca este teologu ro-
mân. Cest'a din urma se vede ca
crede nu numai in indelebitate sacra-
mentale, ci si in cea matricularia.

*** **Diuariele francesse publica li-
stele de premiati dela diferitele licee**
de prin Parisu. Gásimu printre aceste
nume si câte-va de románi. Ni se
umple inim'a de bucuria, cându vedemu
junimea nôstra, dusa in departare cá
sa culéga fructele sciintiei si sa
aduca in tíera luminele ei — ne bu-
curámu dicemu, cându i vedemu re-
purtandu câte o asemenea victoria in-
cununandu-se cu laurii meritulu si ai
sciintiei.

Eata elevii románi ce vedemu
printre premiati din licee: Paleologu,
Voinescu, Duhamel, Romalo si Bagdad.
(„Press'a.“)

*** (Armat'a parlamentaria) Europ'a in
20 parlamente are 6000 reprezentanti pa-
lamentari: Franci'a 750, Angli'a 658, Itali'a
503, Svedi'a 433, Prussi'a 432, imperiulu
germanu 397, Bavari'a 159, Austri'a 353,
Ungari'a 448, Spani'a 346, Romani'a 107,
Greci'a 186, Elveti'a 128, Norvegi'a 111,
Belgi'a si Dani'a câte 102, Portugali'a 107,
Holandi'a si Saxoni'a câte 80, Baden 63 si
unii repres. din tieri mici germane, cu toti 6000.

Nr. 6236|1875.

Concursu.

Pentru conferirea sumei de 120 fl. v. a.
escrisa de inclit'a Universitate natiunale sa-
sésca, cá stipendii la o scóla de agricultura,
pentru scaunulu Sabiiului, — se deschide
prin acést'a concursu pâna la 5 Septembrie
a. c. st. n.

Concurentii, cari voru substerne peti-
tiunile lor la magistratulu subsemnata, voru
avé sa dovedésca: —

a) Cumca au absolvitu scól'a poporale
ordinaria;

b) Cumca au ajunsu alu 16 anu alu
vietiei;

c) Cumca sciú portá in genere econo-
mi'a dupa cum e indatinata in tíer'a nôstra.
Despre ce se aduce acést'a publica-
tiune generale cu acelu adausu, ca numai
cei ce se tienu de scaunulu Sabiiului se
voru puté luá in consideratiune.

Sabiiu in 20 Augustu n. 1875.

Magistratulu urbanu si
(1—3) scaunulu.

Nr. pr. scol. 35|1875.

Concursu.

Pentru ocuparea postulu invetiatorescu
secundariu la scól'a confessionale gr. or. din
Danesiu se escrie concursu. —

1. Cu unu salariu anuale de 70 ferdele
bucate in natura; —

2. Unu agru de unu caru de cucuruзу;

3. A trei'a parte din venitul — din
ajunulu craciunului; — si a

4. Unu concurinte strainu cuartiru li-
beru si lemne de ajunsu. —

Cei ce dorescu a competá la acestu
postu se anuncia prin acést'a a-si asterne
documentele de calificatiune, recerute prin

lege, pâna in 5 Septembrie a. c. st. v. la
subscrisulu.

Sighisiór'a 5 Augustu 1875 st. v.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu concerninte.

Zacharia Boiu,
protopopu.

(1—3)

Concursu.

Spre întregirea vacantei parochii de a
3 cl'ara din comun'a Ucea-super. districtulu
Fagarasiului, se scrie prin acést'a concursu
pâna in 24 Augustu 1875.

Emolumentele suntu:

1. Dela 145 familii câte unu caru de
lemne.

2. Dela 145 famil. câte 1 di de lucru
vér'a.

3. Folosirea unui fenatiu de 2 cara de
fenu.

4. Venitul epatrafirului usitatu care
tóte computeate trecú sum'a de 350 fl.— v. a.

Cei cari aru dori a ocupá numit'a sta-
tiune parochiale sa se adreseze pânu la ter-
minulu mai susu indicatu cu concursulu lor
la subscrisulu.

Avrigu, 21 Iuliu 1875.

In contielegere cu comitetulu pa-
rochialu.

Vasilii Maximu,
Adm. prot.

(3—3)

Concursu.

La scól'a confesionala gr. or. din Tar-
lungeni protopresbiteratul I alu Brasiovilui
au devenitu vacantu postulu de invetiatoriu
primariu, si spre întregirea acestui'a se es-
crie concursu cu terminu pana la 15 Sep-
tembre a. c.

Cu acestu postu este impreunatu unu
salariu anuale de 200 fl. v. a. si cuartiru
liberu in edificiulu scólei

Concurentii au a-si asterne petitiunile
loru instruite in sensulu „statutulu organicu“
pana la terminulu prefiptu prea onoratulu
domnu protopresbiteru Iosifu Baracu in
Brasiovu.

Tarlungeni 3 Augustu 1875.

Comitetulu parochialu gr. or. din
Tarlungeni.

Georgiu Manole,
parochu si presiedinte.

(1—3)

Concursu.

Pentru ocuparea parochiei vacante de
clas'a a III din Rotbavu, in protopresbite-
ratulu alu II-le alu Brasiovilui in sensu
ordinatiunei consistoriale d'to 21 Iuliu a. c.
Nr. 2126 prin acést'a se escrie alu doilea
concursu pâna Dumineca in 7 Sept. a. c. st. v.

Emolumentele suntu:

1. Cas'a parochiala cu realitátele ne-
cesari, si o gradina mica.

2. 11 jugeri aratura, si 1½ jugeri
fenatiu.

3. Dela 115 familii câte 1 fl. 40 xr.
si in fine veniturile stolari usitate.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia,
au a-si adresá concursele lor pâna la ter-
minulu prefiptu la subscrisulu.

Brasiovu in 6 Augustu 1875.

In contielegere cu comitetulu
parochialu

Ioanu Petricu,
protopopu.

(2—3)

Nr. 127|1875.

Edictu.

Prin care Dimitrie Gosi'a din Seliste,
carele cu necredntia au parasitu pre soci'a
lui Stan'a nascuta Teodoru Hens'a totu din
Seliste — se provóca cá in terminu de unu
anu dela datulu de fatiatia, cu atât'a mai
vertosu sa se infatisieze inaintea forului ma-
trimoniale subscrisu pentruca la din contra
procesulu divortialu intentatu asupr'a-i se
va otári si in absentia lui.

Sabiiu in 5 Augustu 1875.

Forulu matrimonialu gr. res.
alu pro'opreb. Sabiiului I.

(1—3)